

Fritz Bartz: Die wirtschaftliche Bedeutung der Seefischerei Nordeuropas.

Handbuch der Seefischerei Nordeuropas, Band X Heft 9. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1958. 19 × 27 cm. 75 s., 34 tabeller og 4 fig. DM 23,40.

Det foreliggende hefte af Handbuch der Seefischerei Nordeuropas er en koncentreret oversigt over fiskerierhvervets udvikling og status quo pr. 1955. Efter en kort historisk indledning gennemgås kyst- og fjernfiskerierne, deres metoder og betydning i de enkelte nordeuropæiske lande fra Frankrig til USSR. Fangstmængder og landinger behandles fordelt på arter og lande. Fiskere og fiskerflåder samt anvendelsen af fangsten gives i de næste 2 kapitler efterfulgt af en mindre oversigt over konsumet af fisk samt dets betydning for dækningen af kaloriebehovet i de enkelte lande. Til disse som til de 2 afsluttende kapitler spiller statistik en stor rolle, hvilket da også fremgår af litteraturfortegnelsen. Efter en gennemgang af handelen med fisk og fiskeprodukter afsluttes heftet med en gennemgang af fiskeriets øjeblikkelige stilling i de enkelte lande. For Danmarks vedkommende betones den seneste industrielle udvikling således stærkt, men nogen nærmere behandling er der ikke plads til. Der er tale om en udmærket oversigt af økonomisk-geografisk art mere end om en erhvervsgeografisk behandling af de nordeuropæiske havfiskerier.

N. Kingo Jacobsen.

Dan Stanislawski: The Individuality of Portugal. University of Texas Press,

Austin (1959). 16 × 24 cm. 248 sider med kort og fotografier. \$ 5,00.

Det har været forfatterens hensigt med denne bog at yde sit bidrag til den stående diskussion om, hvorfor den iberiske halvø er blevet delt mellem to uafhængige stater i stedet for at være kun én politisk enhed, og han kommer til det resultat, at såvel kulturelle og befolkningsmæssige årsager, bundende i klimatiske forskelligheder, som politiske har været medvirkende til udskillelsen af Portugal som en selvstændig nation.

Efter en kort gennemgang af de klimatiske, jordbundsmæssige og plan-tegeografiske forhold på den iberiske halvø, helliges resten af bogen en analyse af den befolkningsmæssige og kulturelle udvikling. Denne tager sin begyndelse med de palæolitiske kulturer, hvor man allerede kan påvise modsætningsforhold mellem den nordvestlige, humide del og den tørre, mediterrane del af halvøen, gennem de fönikiske, græske og kartageniensiske handelsfolks præference af de sydøstlige dele i modsætning til folkevandringerne, først kelternes og dernæst germanernes, langt mere dybtgribende indflydelse på de nordvestlige egne, især Galicia. Forfatteren omtaler videre de to store politiske erobringer af halvøen, og viser hvorledes disse, der begge udgik fra tørre, mediterrane klimater, kun i ringe grad interesserede sig for de mere regnfulde dele af halvøen, som i stedet for prægedes af de keltiske folk, som i århundrederne efter Kristus blev opblandet med germanere, som her fandt et hjemsted meget ligt det, de havde forladt. Maurernes manglende interesse i det regnfulde hjørne af halvøen gav stødet til, at denne del først blev politisk samlet og først blev befriet for fremmedvældet, som for øvrigt aldrig havde udøvet noget større tryk her. Da spanierne noget senere rykkede frem mod maurerne, skete dette i sydøstlig retning, hvorfor også Portugal uden van-

skeligheder kunne stabilisere en østgrænse. Endvidere påviser forfatteren den meget tidlige forbindelse mellem de vestlige provinser og Vesteuropa, der bl. a. gav sig udslag i korstogsdeltagernes hjælp til portugiserne i deres kamp mod maurerne, og i det hele taget landets søværts interesser, der stod i modsætning til det kontinentalt prægede Spanien. Det er lykkedes forfatteren at give en velunderbygget, stilistisk sikker og beundringsværdig levende fremstilling af emnet, der spænder langt videre, end titlen lader formode, idet hele den iberiske halvøes historiske og kulturelle udvikling rulles op for én i en næsten dramatiseret form.

Til yderligere belysning af emnet henvises den interesserede til en omfattende bibliografi på 10 sider, og et meget nyttigt index gør Stanislawskis bog til et lettilgængeligt opslagsværk.

Viggo Hansen.

Roumanie, udg. af Entreprise polygraphique, Sibiu 1958. $12\frac{1}{2} \times 17$ cm. 862 s. med talrige illustrationer i sort og farve. § 5,00.

Der kan ikke være nogen tvivl om, at man ved udarbejdelsen af denne vældige, fransksprogede håndbog for turister og andre Rumæniensrejsende har haft den berømte serie *Le Monde en Couleurs* som forbillede. Hovedvægten er lagt på en detaljeret gennemgang af enkeltprovinsernes folkloristiske særpræg, arkæologiske og historiske mindesmærker, museer, samlinger og institutioner, men til geografien er der kun afsat en mindre plads. Afsnittet om den økonomiske geografi er her det fyldigste og kan have nogen interesse for den, der søger oplysninger om de senere års udvikling inden for produktionslivet, selv om teksten skæmmes en del af propagandistiske slagord. I alt fylder dette afsnit 50 sider, men til gengæld er der kun levnet 2 sider til befolkningen, hvortil dog kommer tabeller over folketallet 1956 fordelt på provinser og nationaliteter. Det digre værk har utvivlsomt interesse for folklorister og vil sikkert også hos en gruppe mennesker forøge lysten til at berejse dette for en vesteuropæer så fremmedartede milieu.

Viggo Hansen.

Leo S. Berg: *Die geographischen Zonen der Sowjetunion*. Band II. B. G. Teubner Verlagsgesellschaft, Leipzig 1959. 17×23 cm. XIII + 606 sider, 26 pl., 4 kortbilag. DM 45,—.

Hermed foreligger Leo S. Bergs klassiske værk fuldstændigt (jfr. anmeldelse af 1. bd., G.T.57, p. 156). 2. bd. omfatter steppezonerne og bjergområderne. Dispositionen følger den i 1. bd. fastlagte, dog med den ændring, at regional inddeling er indført for bjergområdernes vedkommende. Kortmaterialet er en del forøget i forhold til 1. bd., der er flere specialkort, endvidere forefindes under omtalen af steppezonerne et kort over agerarealets udbredelse i USSR efter en 6-delt skala. Som særlige kortbilag er føjet et kort over Kaukasien samt hydrografiske kurver og klimadiagrammer. Tilsammen giver de to bind den grundlæggende oversigt over Sovjetunionens fysisk-geografiske regioner, fulgt af ca. 2000 regionalt ordnede litteraturhenvisninger.

N. Kingo Jacobsen.